Ч. 291 Четверъ 30 грудня 1893 (11 сѣчня 1894). Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ зр. 2·40
на пôвъ року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
мѣсячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ зр. 5·40
на пôвъ року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
мѣсячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Соймъ краєвый.

1. Засѣдане зъ дня 10 сѣчня 1894 року.

Нинѣ по торжественныхъ богослуженяхъ пôсля обохъ обрядôвъ зôбрались послы краєвй на перше засѣдане Сойму сегорôчнои сесіѣ. Лишаючи справоздане изъ сего засѣданя до слѣдуючого числа подаємо поки що бесѣду кн. Маршалка краєвого, котрою вôнъ вôдкрывъ сегорôчну сесію.

Высокій Сойме! Четвертый разъ маю честь повитати Панôвъ зъ сего мѣсця, причôмъ бажаю вамъ, щобы сей рôкъ бувъ щасливый и для васъ и для краю. Щасливого року потребує край конче. Довгй лѣта не было у насъ дѣйстного урожаю, а минувшій рôкъ давъ ся цѣлому краєви въ знаки, зôславши на всѣхъ велике нещастє. Наслѣдки нещастя були такй тяжкй, що Выдѣлъ мусѣвъ на свою руку прийти зъ помочію. Помôчь та не могла бути велика, бо не было фондôвъ; бôльше помогло правительство, роздавши скоро значнѣйшу суму. Тымчасомъ Выдѣлъ краєвый зôбравъ по змозѣ даты и вѣсти що до розмѣру нещастя и ставить теперь внесеня для зарады лиху. Край и держава має помогти тôлько тымъ, що справдѣ не въ силѣ заробити и не мають чимъ засѣяти поля. Тому помôчь ту треба роздавати осторожно и совѣстно, бо инакше замѣсть помагати, псує ся людей.

Сей рôкъ 1894 буде для Галичины важнымъ рокомъ. Сегорôчна выстава краєва має намъ наочно показати наслѣдки нашихъ старань що до пôднесеня морального и матеріяльного розвою краю. Буде се немовь испытъ зрѣлости краю, зданый передъ самымъ собою и передъ свѣтомъ. До испыту сего треба богато роботы, тымъ бôльше що попередный рôкъ бувъ такій нещасливый. Але та выстава буде прінукою до здорового поступу, створить новй жерела продукціѣ и способы продажѣ, а що найважнѣйше може причинить ся до скрѣпленя вѣры въ себе та до выробленя въ суспôльности людей енерґічныхъ и практичныхъ.

Для економічного пôднесеня краю зробивъ Соймъ богато и я зъ вдоволенемъ можу потвердити, що й дальше чинить, що до него належить; упорядкувавъ фінансы краю, поручаючи Выдѣлови краєвому конверзію довгу индемнізаційного, и сотворивъ тымъ способомъ пôдставу до скоршого економічного розвою краю.

Буджетъ краєвый єсть теперь по переведеню конверсіѣ дуже вôдмѣнный. Замѣсть дефіциту — звышки, замѣсть шуканя кредиту — сплата позичокъ краєвыхъ, котра вже минувшого року розпочала ся и сего року єсть намѣрена на бôльшй розмѣры. Въ досыть численныхъ рубрикахъ бачимо зменшенє выдаткôвъ. Найбôльше зменшили ся выдатки на меліорацію и реґуляцію рѣкъ, бо ажь до 160.000 зр.— Але хочь фінансôвъ краю не можна назвати цвитучими, то однакъ уважаю своимъ обовязкомъ пригадати Выс. Палатѣ, що выдатки краєвй будуть и мусять рости, а то головно на шкôльництво и на вôддѣлъ санітарный; що конверсія єсть користною а наконецъ, що Выдѣлъ краєвый укладаючи буджетъ числивъ ся зô всѣма взглядами на добро якъ краю такъ и поодинокихъ его сторôнъ. Коли отже Выдѣлъ краєвый має бути одвѣчальный за фінансы, то Выс. Палата не може вôдступити вôдъ уложеной разъ проґрамы фінансовои, котра послужила ѣй за основу до ухваленя конверсіѣ. Выдѣлъ краєвый не забуває нѣколи, що єсть лишь повномôчникомъ, а панъ, то — Соймъ.

Зъ иншихъ предложень Выдѣлу краєвого згадаю тутъ лишь про найважнѣйший: Законъ ловецкій, змѣненый трохи въ дусѣ проєкту предложеного Палатѣ 1888 р.; проєктъ закона управильняючій вôдносины шпиталѣвъ провінціональныхъ до Выдѣлу краєвого; законъ консумційный, намѣряючій до оподаткованя спіритусу и горѣвки; законъ будôвничій для сѣлъ и законъ змѣняючій ординацію выборчу въ бôльшихъ мѣстахъ, обнятыхъ закономъ громадскимъ зъ 1889 р.

По сѣмъ згадавъ кн. Маршалокъ про приѣздъ Є. Вел. Цѣсаря до нашого краю и говоривъ: Приѣздъ Є. Вел. до нашого краю мавъ мати чисто войсковый характеръ, але промовою Цѣсарскою въ Ярославѣ, ставъ ся вôнъ фактомъ великои ваги. Цѣсарь похваливъ наше правительство краєве и похваливъ поступованє краю вôдъ часу введеня парляментаризму. То Цѣсарске признанє, та похвала, доказують, що Найясн. Панъ слѣдить по вôтцѣвски за тымъ, що дѣє ся въ краю. Похвала удѣлена Намѣстникови понеслась симпатичнымъ вôдгомономъ по краю. Признанє нашои дѣяльности парляментарнои єсть великимъ успокоєнємъ, що дороги, котрыми ступаємо суть вôдповѣднй, а то єсть для насъ заохотою, щобы консеквентно ступати ними и дальше. То Цѣсарске признанє обняло такожь всѣ нашй репрезентаціи, отже и Рады повѣтовй, котрымъ дôстало ся якъ разъ въ 25-тй роковины ихъ дѣяльности.

Тожь подорожь Цѣсарска замѣнила ся въ походъ тріюмфальный, — а я, пращаючи Цѣсаря въ Перемышли, мôгъ сказати до него въ имени краю: „Найяснѣйшій Пане, то пере-

---

4)

Пиво, хмѣль и алькоголізмъ.

(Культурно-економічна студія.)

(Дальше).

Въ мѣру того, якъ ширшає ужитокъ пива, ширить ся и управа хмелю. Обчислюють загально, що на цѣлôй земли засаджують теперь хмельомъ 100.000 гектарôвъ, котрый при середнôмъ урожаю дає рôчно кругло 70.000 міліонôвъ кільоґрамôвъ. Розумѣє ся, що зъ продукцією хмелю росте такожь и торговля нимъ. Въ обохъ напрямахъ передує Америка — але очевидно, вôдповѣдно до своеи продукціѣ пива. Въ 1890 р. выпродукувала Америка звышь 329 тысячѣвъ сотнарôвъ хмелю, а въ 1893 р. вывезено за границю около 100 тысячѣвъ сотнарôвъ. Въ Анґліи выпродуковано въ 1892 р. 413 тысячѣвъ сотнарôвъ; у Франціи въ 1891 р. 58 тыс. сот. по 50 кільо; въ Нѣмеччинѣ въ 1892 р. 490 тыс. сотн., а въ Австро-Угорщинѣ въ 1892 р. 150 тыс. сотн. Характеристичнымъ для торговлѣ хмельомъ єсть то, що навѣть такй краѣ, котрй якъ н. пр. Нѣмеччина продукують взглядно найбôльше хмелю, не мають его достаточно для своеи продукціѣ пива и мусять его спроваджувати изъ заграницѣ. Нѣмеччина спровадила его въ 1892 р. майже ажь 31 тыс. сотн. За то Австро-Угорщина спровадила въ тôмъ самôмъ часѣ лишь 17.306 сот. а вывезла за границю 48.896 сотн. Изъ сихъ кôлька чиселъ видко вже, якъ велика маса хмелю зуживає ся до продукціѣ пива; сама Австро-Угорщина зужила его въ 1892 р., свого и заграничного разомъ, ажь 167.306 сотнарôвъ. Найбôльше хмелю продукує доси Анґлія, бо майже четвертину всего хмелю на цѣлôй земли, але за то єѣ бровары зуживають въ послѣднихъ часахъ третину або й половину всего хмелю зъ цѣлои землѣ. Европа майже вже не въ силѣ выпродукувати тôлько хмелю, кôлько ѣй потреба и длятого Америка зачинає вже робити ѣй велику конкуренцію въ продукціи хмелю.

Коли глянемо на повысшй числа, то можемо собѣ легко представити якъ велика мусить бути продукція пива на цѣлôй земли, коли н. пр. на 1000 літрôвъ зимового пива числить ся загально трохи бôльше якъ 3, а на 1000 літрôвъ лѣтного пива 3—5 кільо хмелю!

При вареню пива числить ся на сотнаръ солоду до вѣденьского пива оденъ до пôвтора фунта хмелю; до пива званого „бокомъ" оденъ и чверть до пôвтора фунта, а до монахôвского пива, званого „Сальваторъ", такъ само. До однои варки додає ся або весь хмѣль наразъ або частями; звычайно робить ся такъ, що до темного пива дає ся весь хмѣль вôдъ разу, або дѣлить ся на двѣ части, а до ясного пива дѣлить ся на три або й чотири части. Варка на темне пиво варить ся пôвтретя до трохъ годинъ, а на яснй пива лишь три чверти годины до пôвтора. Позаякъ олѣєць хмельовый вже за годину вареня зовсѣмъ щезає, то пиво, въ котрôмъ має бути добре чути хмѣль, варить ся лишь дуже коротко. До гôркого пива бере ся добре пахучій хмѣль, а до пива, въ котрôмъ має бути чути бôльше смакъ солоду, бере ся гôршій хмѣль, такій, котрый лежавъ вже кôлька лѣтъ. Варка варить ся доти, доки ажь въ нѣй, коли єѣ набрати до склянки, не покажуть ся бѣлявй пласточки, помѣжь котрыми видко вже чисте пиво. Зъ сотнара солоду дôстає ся 2 до 3 гектолітры готовои варки.

Коли цѣла варка вже зовсѣмъ готова, що буває звычайно до 10 годинъ, треба єѣ о скôлько можна найскорше холодити, бо въ противнôмъ случаю зачинає она дуже бурливо киснути и могла бы дуже легко зôпсувати ся. Въ тôй цѣли пускає ся варку въ такъ званй „холодники", т. є. великй чотирограннй корыта, звычайно зъ дубового дерева (але бувають такожь и мѣдянй та зелѣзнй), котрй не мають бôльше завглубшки якъ 10 до 15 центіметрôвъ. Понадъ тыми холодниками знаходять ся инодѣ ще и великй вѣяки, котрй заєдно обертають ся понадъ самою поверхнею варки, роблять вѣтеръ и такъ холодять єѣ. Закимъ ще готова варка, напускає ся до холодникôвъ, переходить ще через сита, що выловлюють хмѣль зъ неи. Въ холоднôй порѣ року не смѣє варка стояти на холодникахъ довше якъ 6 до 8 годинъ, а въ теплôй порѣ лишь доти, доки все то не осяде ся, що плаває поверхъ варки. Въ найно-

важно Твоє дѣло, коли вôдносины въ сѣмъ краю розвивають ся успѣшно“.

Вдячнôсть и привязане для Найдостойнѣйшои Особы Монарха и Его Найв. Родины позостануть незмѣненѝ па завсѣгды и становлять звязь межи двома народами замешкуючими сей край. (Сей уступъ повторивъ кн. Маршалокъ такожь и по руски).

Въ тôй гадцѣ взываю Васъ, щобы-сьте приступаючи до парламентарнои роботы, пôдняли трикратный окликъ: „Най жие Цѣсарь Францъ Йосифъ I!“ (Палата повторила сей оклик зъ одушевленемъ).

Переговоры въ справѣ валюты.

Черезъ три днѣ вôдбували ся въ Будапештѣ переговоры межи австрійскимъ мѣністромъ фінансôвъ дромъ Пленеромъ а угорскимъ президентомъ мѣністрôвъ Векерлемъ, и закôнчили ся остаточно важными постановами. Оба правительства згодили ся на слѣдуючѝ точки:

Въ найблизшихъ двохъ рокахъ має выкупити ся и стягнути ся за 200 мѣліонôвъ банкнотôвъ державныхъ. Операція ся має вôдбути ся въ слѣдуючій способъ: Банкъ дôстане въ слѣдуючихъ двохъ рокахъ за 160 мѣліонôвъ зр. золота, котре оба правительства доставлять єму до єго скарбу металевого. За то одержать оба правительства вôдъ банку 40 до 50 процентъ згаданои сумы, отже около 80 мѣліонôвъ зр. срѣбными риньскими и около 80 мѣліонôвъ зр. банкнотами. При помочи тыхъ срѣбныхъ риньскихъ и банкнотôвъ будуть могли оба правительства выкупити за 160 мѣліонôвъ зр. нотъ державныхъ. Недостаючій ще останокъ 40 мѣліонôвъ зр. заступить ся въ обѣзѣ пущенемъ въ курсъ 80 мѣліонôвъ однокоронôвокъ, рôвнаючихъ ся 40 мѣліонамъ зр.

Позаякъ оба правительства доставлять банкови 160 мѣліонôвъ зр. въ золотѣ, то припаде зъ тои сумы 112 мѣліонôвъ зр. на Австрію, а 48 мѣліонôвъ зр. на Угорщину. Оба правительства стягнуть вôдтакъ всѣ одноринськовѝ банкноты, котрыхъ теперь курсує на 64 мѣліонôвъ зр., а опôсля банкноты по 5 зр. и 50 зр. и то ще въ протягу року 1894 и 1895, а за то пустять въ курсъ тѝ 80 мѣліонôвъ срѣбныхъ риньскихъ, що дôстануть вôдъ банку. Дальше задержать правительства 40 міл. зр. нотами державным въ касахъ и знищать ихъ, а вôдтакъ заступлять ихъ однокоронôвками на суму 40 мѣл. зр. Зъ тои сумы припаде на Угорщину 12 мѣліонôвъ, а на Австрію 28 мѣл. зр. Скарбъ металевый банку, котрый теперь выносить 133 и пôвъ мѣліона зр. въ золотѣ, збôльшить ся черезъ сю операцію кругло до 293 и пôвъ мѣліона зр. въ золотѣ. Станъ срѣбла въ банку выносить теперь кругло 162 мѣліонôвъ зр., а опôсля зменшить ся о 82 мѣліонôвъ. Цѣлый скарбъ металевый въ банку збôльшить ся отже черезъ сю операцію о вôсѣмдесять мѣліонôвъ золотыхъ.

Оба правительства постановили дальше въ порозумѣню зъ банкомъ розширити єго орудоване девізами понадъ дотепер̂шный обємъ. Банкъ має двоякого рода девізы. Сума 144 мѣл. зр. служить пôсля постановъ статута на металеве покрыте, а сума 13 и пôвъ мѣліона зр. мѣстить ся въ ефектахъ резервового фонду; обѣ тѝ сумы, коли дочислить ся до нихъ ще й розпозиченѝ сумы, выносять 30 мѣл. зр. Зъ тыхъ отже грошей дасть банкъ девізы до розпорядимости интересови товаровому и буде що дня означати курсъ девізъ, пôсля якого ихъ продає. Банкъ буде продавати тѝ девізы за австрійскѝ ноты. Оба правительства постановили дальше вôйти въ переговоры зъ банкомъ въ справѣ розширеня єго привилею.

Оба правительства згодили ся такожь на то, щобы обовязкову рахубу пôсля короновои валюты поки що вôдрочити.

Переглядъ політичный.

Є. Вел. Цѣсарь санкціонувавъ законъ о будовѣ зелѣзницѣ Галичь-Острôвъ зъ бôчницями до Бережанъ и Пôдгаєць.

За характеристику внутрѣшного положеня політичного въ нашôй державѣ нехай послужить слѣдуюча вѣсть, котру подають Pilznenske Listy, пôсля котрои мавъ кн. Шварценбергъ сказати до одного зъ пословъ: „Коаліціѣ не треба уважати за случайну комбінацію парламенту. Має она глубше значѣне, а репрезентанты шляхты будуть мусѣли боронити єѣ вôдъ розбитя“.

Въ Празѣ прийшло вчера до великихъ розрухôвъ. Коли вчера вôдбувавъ ся похоронъ вояка Матєвшака, котрый нещасливымъ случаємъ погибъ въ борбѣ зъ поліціяномъ, що хотѣвъ єго арештувати, зôбрало ся множество людей, котрѝ вôдтакъ величезною товпою пустились улицями выкрикуючи та демонструючи противъ поліціѣ. Поліція мусѣла ажь шаблями боронити ся и арештувала трохъ демонстрантôвъ.

Новинки.

Львôвъ дня 10. сѣчня.

— **Именованя.** Почтмайстрами именованѝ: въ Краковци Тадей Захарскій; у Вороблику шляхоцкôмъ Адамъ Грегорчикъ; въ Бурштинѣ Казимиръ Москвиньскій; въ Красѣчинѣ Леокадія Житиньска; въ Заклѣчинѣ Меч. Влиньскій. Експедиторами почтовыми именованѝ: въ Сѣнковѣ Иванъ Михальскій; въ Йодловнику Елядій Петрика; въ Токахъ Романъ Воляньскій; въ Зельонкахъ Ванда Богданьска; въ Явишовичахъ Янина Мидовичъ; въ Тарнôвци Олена Иташиньска; въ Бествинѣ Фелиція Баранецка; въ Литвиновѣ Отилія Райманъ Скаля; въ Богухвалѣ Станислава Макогоньска; въ Стражовѣ Ванда Домбровска; въ Ясеневѣ Евгенія Шершнікъ; въ Остапю Марія Ляховска; въ Рогознѣ Альойзія Котръ; въ Лосячи Олена Кушикъ; въ Путятинцяхъ Емілія Фучекъ; въ Кальници Осипъ Марешъ; въ Голыню Кароліна Костюкъ; у Вишньовѣ Жигмонтъ Ковалевскій; у Мровли Ядвига Ванюръ; въ Устю єпископскôмъ Романъ Лукасевичъ; въ Медведи Иванъ Доманусъ; въ Кобєржинѣ Флорентина Гергетъ; въ Бучковичахъ Анеля Сливиньска. Мѣсце стаєнного одержала въ Новôмъ Санчи Анна Ясиньска.

— **Громада Нивочинъ** въ повѣтѣ богородчаньскôмъ, заходами свого мѣсцевого пароха о. Илиѣ Пиндуса побудувала величаву церкву зъ дерева передъ двома лѣтами, а въ роцѣ 1893 докôнчено и внутрѣшного украшеня, а то вымальовано цѣлу церкву и вызолочено иконостасъ.

— **Холера въ Галичинѣ** вже всюды цѣлковито выгасла. Das österreichische Sanitätswesen, органъ найвысшои рады здоровля доносить: „Холера въ повѣтахъ судовыхъ Римановъ и Станіславôвъ, головныхъ огнищахъ тои пошести въ Галичинѣ, вже цѣлковито выгасла и Мiністерство справъ внутрѣшныхъ повѣдомило про се чужѝ правительства. Рôвночасно знесено такожь всѣ заострення, якѝ заведено въ тыхъ повѣтахъ зъ причины холеры“.

— **Ц. к. Міністерство просвѣты** згодило ся закупити для львôвскои Політехніки сусѣдну парцелю, власнôсть заведеня глухонѣмыхъ. На тôй парцели має выбудувати ся третій будынокъ політехники, призначеный на стацію механично-досвѣдну для пробъ и досвѣдôвъ надъ краєвыми матеріялами, для выкладôвъ музея промысловои гігієны, а вкôнци для выкладôвъ и музеєвъ гôрництва, рôльництва и лѣсництва.

— **Смѣлои крадежи** допустили ся тому кôлька днѣвъ въ ночи невыслѣдженѝ злочинцѣ въ Ца-

---

вѣйшихъ часахъ уживають до скорого холодженя варки приладу, котрый при помочи дуже чистого воздуха и леду холодить єѣ скоро.

По выстудженю варки мусить она ще „робити“, то значить киснути. Черезъ кисненє робить ся изъ цукру, якій находить ся у варцѣ изъ солоду, алькоголь и вуглева кислота. Кисненє єсть двояке: головне, котре вôдбуває ся заразъ, скоро выхолоджена варка спустить ся до пивниць и тревае тыждень або два, и пôзнѣйше кисненє, котре вôдбуває ся кôлька недѣль або й кôлька мѣсяцѣвъ. Коли варка стала на холодникахъ 5 до 7 степенѣвъ Цельзія холодна, то спускає ся єѣ у великѝ боднѣ въ пивницю. Боднѣ тѝ бувають зъ дубового дерева або такожь, але рѣдко, зъ модрины, и кожда зъ нихъ може змѣстити въ собѣ 30 до 50 гектолітрôвъ варки. Теперь заправляє ся варку дрôжджами и робить ся то въ двоякій способъ: або набирає ся трохи варки въ яку посудину и на гектолітеръ пива дає ся до неи пôвъ літра густо-плынныхъ дрôжджей, розрабляє ся ихъ добре въ тôй посудинѣ, а вôдтакъ вливає ся до боднѣ и тамъ або машиною або таки руками розколочує ся добре — або дає ся всѣ дрôжджѣ, потрѣбнѝ до цѣлои варки, до одной боднѣ, що мѣстить въ собѣ 4 до 6 гектолітрôвъ, розколочує ся ихъ тамъ зъ варкою и лишає ся, доки они ажь не зачнуть робити, а тогды вливає ся ту мѣшанину до кождои боднѣ окремо. Въ кôлька годинъ пôзнѣйше зачинає вже варка робити; краями боднѣ пôдносить ся пѣна, котра стає чимъ разъ густѣйша и посуває ся на середину, покорчить ся и стане брудно-жовтава або ажь брунатна. Въ мѣру того, якъ варка перестає робити, осѣдають ся дрôжджѣ на сподѣ въ бодни, а пôдъ пѣною показує ся чисте пиво. Коли теперь набрати пива до склянки и держати єго до свѣчки, а оно єсть зовсѣмъ чисте и ясне, нѣчого вже въ нѣмъ не видко, то оно вже готове до стяганя въ бочки. Теперь здоймає ся зъ пива зъ верха брунатну шумовину на нѣмъ, вôдтыкає ся затичку, що єсть въ бодни понадъ тымъ мѣсцемъ, де въ нѣй осѣли дрôжджѣ, и спускає ся кишкою або просто до бочокъ въ пивницѣ, въ котрôй лежать бочки на складѣ, або коли складъ пива єсть трохи подальше, то молоде пиво перевозить ся туды окремыми бочками и тамъ спускає ся єго до бочокъ лежаковыхъ.

Коли спустить ся пиво зъ бодень, въ котрыхъ кисло, то лишать ся въ нихъ дрôжджѣ, котрѝ лежать тамъ трома верствами. Горѣшна верства то суть легкѝ дрôжджѣ, що складають ся изъ всѣлякихъ дрôбныхъ животинокъ и правдивыхъ клѣтинокъ дрôжджевыхъ; друга верства, середна, то вже чистѝ, правдивѝ дрôжджѣ, а трета верства на сподѣ, то всѣляка нечистота яка осѣдає зъ варки. До дальшои заправы новои варки выбирають ся лишь середнѝ дрôжджѣ, а верхнѝ и спôднѝ выкидають ся. Тѝ дрôжджѣ полочуть ся вôдтакъ два разы въ водѣ и переховують ся пôдъ водою до дальшого ужитку, але не довше, якъ 24 годинъ.

Пиво въ бочкахъ на складѣ вырабляє ся дальше; бочки, въ котрыхъ оно тутъ спочиває мѣстять въ собѣ по 30 до 50 гектолітрôвъ. Въ нихъ осѣдає решта дрôжджей, якѝ ще въ пивѣ лишили ся и пиво очищує ся вже зовсѣмъ. Теплота въ складовыхъ пивницяхъ мусить бути дуже мала, не бôльша, якъ пôвъ або одень степень; черезъ то пиво задержує въ собѣ вуглеву кислоту, котра въ противнôмъ случаю выйшла бы зовсѣмъ зъ него. Пиво, що лежить на складѣ лишь короткій часъ, не бôльше якъ 3 до 6 недѣль, называєсь пивомъ спустовымъ (абцуґъ) або зимовымъ, а пиво, що лежить на складѣ кôлька мѣсяцѣвъ, зве ся лежакомъ або лѣтнымъ пивомъ. Майже всѣ баварскѝ пива, особливо монахôвскѝ, лежать на складѣ два, найбôльше три мѣсяцѣ. Такъ зване шинкове пиво смолить ся, т. зн., бочки по 10 до 25 гектолітрôвъ выливають ся въ серединѣ смолою и до нихъ наливає ся пива, але такъ, щобы бочка не була повна, а въ кôлька днѣвъ доливає ся ихъ. Въ 12 до 48 годинъ показуєсь въ чоповôй дѣрѣ бочки, шумовина, котра вôдтакъ въ мѣру того, якъ кôнчить ся послѣдне кисненє, опадає. Очистка пива прискорюєсь додаванємъ до него трѣсокъ, котрѝ роблять ся зъ лѣсчины и бучины. Трѣски тѝ бувають на 40 центіметрôвъ довгѝ, 5 центім. широкѝ а 2 міліметры грубѝ а передъ ужиткомъ выварюють ся ще добре въ чистôй водѣ. Трѣски очищують пиво въ зовсѣмъ механичный способъ; на нихъ осѣдають всѣ твердѝ частинки, що ще знаходять ся въ пивѣ, якъ дрôжджѣ, живиця зъ хмелю и т. д. До очистки уживають часто ще губки, деякѝ роды пороватого каменя и т. д.

Коли пиво має вже ити до ужитку, то бочки шпунтують ся, щобы зъ нихъ не выходила вуглева кислота. Въ тôй цѣли обвивають ся чопы клочемъ и вбивають ся въ дѣры бочокъ. Бочки шпунтують ся въ мѣру того, якъ скорше або поволѣйше вôдбуває ся послѣдне кисненє и пôсля того, яка єсть теплота въ складовôй пивници, отже вôдъ 8 до 20 днѣвъ. Ле-

сѣчнôй, повѣта жидачѣвского, на шкоду арендаря Хуны Бльоха. Злодѣѣ выкрали ему зô стайнѣ по розваленю муру 8-лѣтного карого коня, 6-лѣтного буланого коня и 16-лѣтного валаха, крôмъ того упряжь и угорскій вôзокъ зô зломанымъ криломъ. Запрягши конѣ до вôзка, злодѣѣ вôдъѣхали.

— **За березу.** Доносять намъ зъ Чолганъ въ Долинщинѣ, що тамъ Петро Тимкôвъ або Крôлѣвъ зловивъ на своѣй сѣножати Федя Василюка, якъ той зрубувавъ березу на опалъ, и такъ страшно збивъ его, що той померъ на другій день. Дѣяло ся се 23 грудня. Видко, що Тимкови була дорожша береза, нѣжь житє людске.

— **Нещасни пригоды.** Богато нещасныхъ пригодъ маемо нинѣ записати. Въ громадѣ Буковина коло нового Торгу згорѣло двое дѣтей Софіѣ Курецъ. — Въ Петриловѣ въ товмацкôмъ повѣтѣ втопивъ ся припадково въ ополонцѣ 10-лѣтный Тимко Люзьный, що прийшовъ воды набрати. — Въ Поморянахъ вôдъ попареня нафтою померла 12-лѣтна донька Ицка Гольдштайна, — Близько стаціѣ Бѣльче-Волиця убила льокомотива Розалію Чапраньску зъ Миколаева. — Вôдъ чаду загорѣла на смерть 85-лѣтна селянка Анна Высоцка въ Городници въ гусятиньскôмъ повѣтѣ. На припѣчку въ хатѣ запалили ся шматы и зъ того наставъ чадъ. — Въ рѣцѣ Серетѣ утопила ся 9-лѣтна донька Мих. Палецкого въ Налужу въ Теребовельщинѣ. — Господарь зъ Поронина Войтѣхъ Лось вертавъ зъ торгу пяный и замерзъ на дорозѣ. — Гринько Лысякъ зъ Бялы хотѣвъ на Серетѣ натяти очерету на опалъ. Лѣдъ пôдъ нимъ заломивъ ся и вôнъ утонивъ ся. Тернопôльске староство зарядило его похоронити. — Въ Покропивнику въ Тернопôльщинѣ 11-лѣтный сынъ начальника громады Павла Романишина выбѣгъ ховзати ся на рѣку, що ще не замерзла добре. Лѣдъ пôдъ хлопцемъ заломивъ ся и вôнъ утопивъ ся. Якъ его и ратували, та не привели до житя.— Иванъ Ортыньскій зъ сыномъ, и слугою Михайломъ Савчиномъ стинали бука въ лѣсѣ. Вôдломана галузь упала на голову слуги Савчина и заломила ему чашку такъ, що той за кôлька годинъ померъ. — Въ громадѣ Горне замерзъ на поли хорый селянинъ Иванъ Турасъ родомъ зъ Конюхова. — Справдѣ, смерть не трубить, коли губить.

— **У Воронянцѣ** на граници Галичины и Угорщины мають 22 с. м. пробити тунель при вôдповѣднôмъ торжествѣ, на котре приѣде президентъ зелѣзницѣ державныхъ, а може и міністеръ торговлѣ. Тунель сей довгій на 1200 метрôвъ; зъ того половина припадае на сторону галицку. Частина мурована довга нинѣ на 300 метрôвъ, укôнчена штольня мае 580 метрôвъ, отже треба ще пробити 20 метрôвъ. Хочь зима остра, будовы зелѣзницѣ Станиславôвъ-Вороньянка не покидають, бо при конци с. м. мають вôддати шляхъ до публичного ужитку. Угорщина мае выбудувати дальшу дорогу зелѣзну до Мармарошь-Сиготу, на що назначено речинецъ ажь до 1 липня 1895.

— **Торгъ живымъ товаромъ.** Двѣ молодй жидовки въ Чернôвцяхъ, Бетті Рітерманъ и Елеонора Блюмъ, сироты, жили дуже убого але зарабляли въ чесный спосôбъ на житє. Тому зъ тыждень явивъ ся у нихъ якійсь незнакомый чоловѣкъ и намовивъ ихъ, щобы поѣхали на службу до его тѣтки, заможной особы, що мала мешкати коло Ицкамъ по сторонѣ румуньскôй. Дѣвчата поѣхали зъ незнакомымъ. Ажь у Бурдуженахъ дôзнали ся, що ихъ товаришь выробивъ имъ пашпорты до Туреччины и тамъ ихъ везе. Зрозумѣвши, о що йде, дѣвчата утекли, тôлько оставили незнакомому всю одежу и бѣле, що зъ собою везли. Несовѣстный торговець людей пропавъ безъ вѣсти.

— **Фабрика бочокъ** мае бути сими днями отворена въ Ольшаницѣ пôдъ фірмою: Anglo-oesterreichische Dampffässerfabrik. Основателями и властителями новои фабрики суть Шкоты. Фабрика буде выроблювати 700 бочокъ денно. Фабриканты рефлектують не лише на збутъ въ Галичинѣ, але й на вывôзъ своихъ выробôвъ до иншихъ краѣвъ Австріи и за границю, маючи на увазѣ дешевôсть дерева въ Галичинѣ.

— **Якъ шанують другй народы своихъ письменикôвъ?** Сими днями обходили Мадяры въ Буда-Пештѣ 50-лѣтный ювілей писательской дѣяльности Маврикія Йокая, свого патріотичного писателя. Обхôдъ вôдбувъ ся дуже торжественно. Все, що Мадяры мають найгарнѣйшого и найлѣпшого зôбрало ся въ Пештѣ. Натовпъ публики бувъ величезный. Промову до ювілата выголосивъ гр. Еетвешь, а вôдтакъ вôдчитавъ письмо королѣвске, мѣстяче слова признаня для писателя. По промовахъ вôдпоручникôвъ розныхъ институцій и товариствъ вручено Йокаеви даръ 100.000 зр., зôбраныхъ передплатниками ювілейного выданя его творôвъ. — Рôвночасно обходжено въ цѣлой Угорщинѣ ювілей Йокая зъ великимъ одушевленемъ. При нагодѣ ювілею дарувавъ Йокай 5.000 зр. на добродѣйнй цѣли. Мы подали нашимъ читачамъ значне число оповѣдань Йокая въ рускôмъ перекладѣ, н. пр. Родина Бардіѣвъ и иншй.

— **Населенє Россіѣ.** Пôсля найновѣйшихъ статистичныхъ выказôвъ числила россійска держава зъ початкомъ 1891 року 119,032.750 мешканцѣвъ. Въ рокахъ 1891, 1892 и 1893 прибуло около 5 міліонôвъ, такъ що населенє Россіѣ выносить зъ початкомъ 1894 р. около 124 міліонôвъ душь. Въ 1890 роцѣ було въ ґуберніяхъ Россіѣ европейской майже 89 міліонôвъ населеня, въ царствѣ польскôмъ 8,900.000, на Кавказѣ майже 8 міліонôвъ, въ Сибѣри майже 7 міліонôвъ, въ Азіи середнôй 6,100.000, а у Финляндіи 2,380.000 душь.

— **Найдавнѣйшій нарôдъ.** Одинъ зъ пôвнôчныхъ островôвъ япаньскихъ, Єссо, дуже рѣдко вôдвѣдуваный подорожниками, представляе може найбôльше особенностей, именно зъ огляду на нарôдъ, якій тамъ мешкае. Камениста земля острова невдячна для управы збôжа и може длятого высылало туды свого часу правительство япаньске переступникôвъ на поселенє. Они змѣшали ся зъ коренными мешканцями острова, Айносами, и вытворили майже нову расу, дуже бридку и похожу радше до малпы. Мешканцѣ острова Єссо не мають, якъ ихъ сусѣды Японцѣ або Хинцѣ, скôсныхъ очей. Ихъ шкôра не мае жовтавои вôдтѣни а представляе радше ясну закраску кавказкихъ племенъ. На жаль пôдъ грубою верствою бруду тяжко добачити краски тѣла, бо Айносы дуже не охайнй. За те волося не бракуе на тѣлѣ Айноса и то найрôзнѣйшого: бѣлявого, чорного, навѣть рудого. Борода пересѣчного Айноса зачинае ся вже пôдъ очима и въ нечувано богатыхъ сувояхъ спадае ажь по поясъ. Деколи покрытй волосемъ и низшй части носа, але се вже вымки. Взагалѣ хто мае довшу бороду, той бôльше поважаный у Айносôвъ. Пôсля ихъ повѣрки походять они вôдъ медведя. Отже й почитають медведя за божка, а треба додати, що се ихъ одинокій божокъ. Однако мимо того не обходять ся Айносы надто ввѣчливо зъ божкомъ. Противно, въ ихъ кухни грае медвѣдь майже ту саму ролю, що н. пр. у Нѣмцѣвъ безрога. Найважнѣйшимъ занятемъ Айносôвъ есть тученє медведѣвъ, а кожда родина мае свого. Доки медвѣдь молодый, опѣкують ся нимъ всѣ незвычайно. Вôнъ мае цѣлковиту свободу, а ѣду подають ему приклякаючи. Але коли медведикъ стане медведемъ, замикають его до клѣтки и тучать. Вкôнци приходить торжественна хвиля убиваня медведя. На се свято сходить ся цѣле село и середъ страшныхъ мукъ позбавлюе медведя житя. Теперь починае ся рядъ пирôвъ, котрй тревають кôльканацять днѣвъ. Въ тыхъ пирахъ начальникъ племени мае право найбôльше ѣсти и пити. Впрочôмъ се й одинока признака его начальництва, бо загалъ Айносôвъ не знае, що се власть и не розумѣе пожитку збôрнои дѣяльности. Языкъ Айносôвъ вказуе на низьку культуру сего племени. Слова не вôдмѣняють ся, уживають ся лише въ видѣ неозначенôмъ, именъ дуже мало. Цѣкаво, що въ тôмъ языцѣ найшовъ подорожникъ францускій, Саважь Лодоръ, дуже богато пнѣвъ англьо-саскихъ, котрй не знати зъ вôдки тамъ взяли ся. — На цѣлôмъ свѣтѣ знають доси лише три народы, що здаеть ся належать до якоись дуже давнои періоды роду людского. Се Ведды на Цейлонѣ, Пігмейцѣ въ середнôй Африцѣ и Айносы въ Єссо. Про першихъ писали богато ученй францускй, другихъ описавъ недавно Стенлі, про Айносôвъ не знае Европа майже нѣчого. Найвысше зъ нихъ, пôсля нашихъ поглядôвъ, стоять Ведды, найнизше Пігмейцѣ, Айносы стоять по серединѣ. Живуть въ найчистѣйшôмъ многоженьствѣ, але за те суть лагôднй, шанують дуже чужу власнôсть и прихильнй чужинцямъ. Варварство заховують лише для своихъ божкôвъ-медведѣвъ.

жакъ спускае ся до бочокъ по 30 до 60 гектолітрôвъ, а щобы его послѣдне кисненє могло вôдбувати ся о скôлько можна довго, и щобы вôнъ при тôмъ мавъ однакову барву и однаковый смакъ, то бочки наповняють ся лишь поволи; що 8 днѣвъ н. пр. напускае ся до нихъ певна скôлькôсть пива, а бочка наповняесь ажь тогды по самъ шпунтъ, коли пиво перебуло вже першу пору послѣдного кисненя.

Коли пиво вже готове до продажи, то его спускае ся до транспортовыхъ бочокъ. Пиво держить ся лишь тогды добре, коли въ нѣмъ нема анѣ дрôжджей анѣ нѣякихъ такихъ частей, вôдъ котрыхъ бы пиво кисло. Але й зовсѣмъ чисте пиво не дасть ся довго держати, особливо пôдчасъ транспорту въ теплôй порѣ, бо при частôй змѣнѣ теплоты оно кисне. Щобы тому зарадити, придумано для перевозу пива окремй возы транспортовй, котрй лѣтомъ наповняють ся ледомъ, а такъ само й въ пивницяхъ обкладають ся бочки ледомъ. А що такъ само и студѣнь шкодить пиву пôдчасъ перевозу, то придумано на зиму такй возы, що огрѣвають ся. Але такъ само якъ въ бочкахъ, такъ такожь и у фляшкахъ не дасть ся пиво довго держати, а щобы его можна у фляшкахъ довше удержати, придумано такій спосôбъ, що затканй фляшки огрѣвають ся въ теплотѣ 60 до 70 степенѣвъ тепла. Спосôбъ сей называе ся пастеризованемъ, длятого, що его уживъ першій разъ францускій лѣкарь Пастеръ при винѣ, щобы его можна довшій часъ добрымъ удержати. Черезъ пастеризованє осягае ся то, що дрôжджѣ, якй суть ще въ пивѣ, при теплотѣ 60 степенѣвъ або зовсѣмъ гинуть або стають ся нешкôдливй и пиво перестае тогды вже зовсѣмъ робити. До пастеризованя уживае ся окремыхъ приладôвъ и тымъ способомъ лагодить ся т. зв. пиво експортове.

Бѣле пиво робить ся зъ пшеничнои муки безъ додатку солоду зъ ячменю и длятого то пиво называють такожь пшеничнымъ. Декотрй роды пива, якъ н. пр. бельґійске пиво зване „лямбікъ", робить ся въ той спосôбъ, що варка кисне сама вôдъ себе безъ додатку дрôжджей. Варка лишае ся свобôдною на приступъ воздуха и тогды кисне дуже поволи, навѣть цѣлыми роками. Въ декотрыхъ краяхъ, де то вôльно робити, уживае ся замѣсть солоду дуже часто такихъ матерій, що можуть солодъ заступити; домѣшують н. пр. до солоду часть несолодженого збôжа, а именно ячменю, рижу, кукурудзы и т. д., такожь цукру тростинового и цукру зъ бараболяной мучины (крохмалю). Щобы пиву падати гôркости не уживаючи до того хмелю, котрый есть дорогій, додають гôркого зѣля т. зв. терлича або ґенціяны. Такожь красять пиво, а закраску роблять або изъ солоду, котрый палять якъ каву, або зъ паленого цукру, зъ котрого роблять густый плынъ до крашеня.

Найважнѣйшй роды пива суть: пива монахôвскй, вѣденьскй и ческй; вôдтакъ: бѣле пиво, пива анґлійскй, якъ: ель и портеръ, та пива бельгійскй, якъ: лямбікъ, фаро и марсъ.

(Конець буде.)

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 10 сѣчня. Мін. дръ Пленеръ бувъ вчера на авдіенціи у Є. Вел. Цѣсаря. Міністеръ Векерле позôстане мабуть ажь до завтра у Вѣдни. Мін. Чакій робивъ вчера по полудни візиту кн. Віндішґрецови и другимъ міністрамъ австрійскимъ, а вôдтакъ конферувавъ довшій часъ зъ ґр. Травтмансдорфомъ.

Прага 10 сѣчня. Редактора часописи Neodvislost засуджено за умѣщенє пôдбурюючои статьѣ въ згаданôй ґазетѣ на 8 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ.

Барі 10 сѣчня. Въ мѣсцевости Руво (въ провінціи Барі въ Италіи надъ Адрійскимъ моремъ) прийшло вчера до великихъ розрухôвъ. Ворохобники запалили були кôлька будынкôвъ правительственныхъ а вôдтакъ кинулись на касарню жандармеріѣ. Жандармерія стрѣлила и убила одного чоловѣка а 4 поранила; 19 ворохобникôвъ арештовано.

За редакцію вôдповѣдае **Адамъ Креховецкій.**

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ такожь для „Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозинского подъ зарядомъ В. И. Вебера.